

LÄÄKETIETEEN LISENSIAATIN TUTKINNON HARJOITTELUOHJESÄÄNTÖ

Tämä ohjesääntö on hyväksytty lääketieteellisen tiedekunnan johtokunnan kokouksessa 25.5.2022 ja se korvaa aiemman harjoitteluohjesäännön. Tätä ohjesääntöä noudatetaan 1.8.2022 alkaen.

Harjoitteluohjesääntöä koskevissa epäselvissä tapauksissa asian ratkaisee tiedekunnan varadekaani. Lääketieteen perustutkinnon suunnittelutoimikunta (TST) valvoo harjoitteluohjesäännön toimivuutta ja valmistelee tarvittaessa ohjesäännön muutokset johtokunnan käsiteltäväksi ja päätettäväksi.

Harjoittelun tavoitteet

Lääketieteen lisensiaatin tutkintoon kuuluu pakollinen harjoittelu (amanuenssipalvelu). Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija sairaanhoitolaistosten ja terveyskeskusten käytännön toimintaan, eri henkilöryhmien tehtäviin ja toimintaan terveyspalveluja tuottavan työryhmän jäsenenä, opintojen aikana saatujen valmiuksien soveltamiseen käytännössä sekä erityisesti yleislääkäritasoisien toimenpiteiden suorittamiseen.

Amanuenssi on lääketieteen lisensiaatin tutkintoon kuuluvaa harjoittelua suorittava opiskelija. Amanuenssi on samanaikaisesti harjoittelija, sairaalan työntekijä sekä opiskelija, joka on saamassa käytännön opetusta ja harjoitusta kurssiaikana opitun teorian tiedon soveltamisessa. Tavoitteena on, että amanuenssiaikana opitaan lisää lääkärin ammattiin kuuluvia käytännön taitoja ja valmiuksia. Amanuenssi ei tee itsenäisesti hoitopäätöksiä. Ensisijainen hoitovastuu on sillä laillistetulla lääkärillä, jonka ohjauksessa amanuenssi harjoittelun aikana toimii.

Harjoittelun laajuus ja kesto

Kaikille pakollisen amanuenssipalvelun laajuus on 21 opintopistettä. Se vastaa 3,5 kk työpanosta. Pakollinen amanuenssipalvelu jakautuu seuraavasti:

- sisätautioppi 6 op
- kirurgia 6 op
- vapaavalintaiset oppiaineet 9 op

Opiskelijan tulee toimia vähintään kaksi kuukautta loma-aikaisena amanuenssina. Ks. "Harjoittelun suorittamisajankohta".

Harjoittelujakson tulee olla kestoltaan vähintään 28 vrk yhtäjaksoista työskentelyä yhdessä harjoittelupaikassa.

- 100 % työaika, harjoittelun yhtäjaksoinen kesto vähintään 28 vrk = 6 op
- 50 % työaika, harjoittelun yhtäjaksoinen kesto vähintään 28 vrk = 3 op

Harjoittelun suorittamisajankohta

Amanuenssipalvelun voi suorittaa niillä oppiaineilla, joiden opetusta opiskelija on jo saanut tai sitä parhaillaan saa. Poikkeuksista päättää kukin klinikka tapauskohtaisesti.

Amanuenssikuukausi alkaa Turun yliopistollisessa keskussairaalassa (TYKS) kuukauden 15. päivänä ja loppuu seuraavan kuukauden 14. päivänä. Sopimussairaaloissa ja -terveyskeskuksissa tai opiskelijan itsehankkimassa paikassa harjoittelu voi alkaa ao. sopimuspaikan kanssa erikseen sovittavalla tavalla muunakin ajankohtana kuin kuukauden puolivälissä.

Opiskelijan tulee toimia amanuenssina vähintään kaksi kuukautta opintojen loma-ajalla (15.5. - 14.8. sekä 15.12. - 14.1. välisinä aikoina). Poikkeuksista tähän sovitaan opintojen poikkeavassa etenemissuunnitelmassa.

Pakollisesta amanuenssipalvelusta 1,5 kuukautta voi suorittaa lukukausien aikana (15.8. – 14.12., 15.1. - 14.5.). Lukukausien aikana suoritettavien amanuenssuurien työjärjestelyt on toteutettava niin, että opiskelija pystyy osallistumaan pakolliseen opetukseen ja mahdollisuus myös ei-pakolliseen opetukseen osallistumiseen tulee säilyttää. Opiskelijan/amanuenssin on varmistettava, että keskeisten opintojen suorittaminen ei häiriinny amanuenssuurin suorittamisesta eikä edellytä opintojaksoilta opetuksen erityisjärjestelyitä. Pääsääntöisesti 100 % amanuenssuurin aikana ei sallita hajautettua opiskelua. Poikkeuksista päättää kukin klinikka tapauskohtaisesti. Kaikkien alojen suositellaan tarjoavan myös 50 % amanuenssuureja. Amanuenssuurin aikana harjoitteluun kuuluvaa työtä tulee kuitenkin tehdä tietty kulloinkin voimassa olevan sopimuksen mukainen tuntimäärä viikossa (ks. "Työaika ja työaikajärjestelyt").

Harjoittelupaikka

Harjoittelu suoritetaan ensisijaisesti Turun yliopistollisessa keskussairaalassa (TYKS) ja sen toimipisteissä sekä Turun yliopiston hyväksymissä sopimussairaaloissa ja –terveyskeskuksissa, joihin tiedekunnan valtuuttama Turun lääketieteen kandidaattiseurain paikanvälittäjä välittää ja jakaa opiskelijoille erityisvaltionosuudella (EVO) rahoitettavat amanuenssin toimet (ks. "TLKS:n paikanvälitys").

Harjoittelun voi myös suorittaa koko maassa missä tahansa erikoislääkärijohtoisessa sairaalassa tai terveyskeskuksessa. Tällöin opiskelija sopii itse harjoittelusta ja työnantaja maksaa harjoitteluajan palkan. Opiskelija voi tällöin toimia amanuenssina, erikoistuvan lääkärin työtehtävissä tai muussa palkallisessa lääkärin toimessa lääketieteen opiskelijoiden viransijaisuuskelpoisuudesta annetun asetuksen puitteissa. Olennaista tutkintoon sisällytettävän harjoittelun osalta on, että harjoittelun tavoitteet (ks. edellä "Harjoittelun tavoitteet") täyttyvät. Itse hankitun paikan soveltuminen amanuenssipalveluksi suositellaan tarkistettavan etukäteen oppiaineen amanuenssivastuuhenkilöltä.

Harjoittelijana voi toimia myös ulkomailla. Tällöin opiskelijan on etukäteen sovittava asiasta sen oppiaineen amanuenssivastuuhenkilön kanssa, jonka oppialalla harjoittelu ulkomailla tehtäisiin. Harjoittelujakson jälkeen opiskelijan tulee esittää harjoittelupaikkansa esihenkilön todistus siitä, että harjoittelu on ollut saadun luvan mukaista ja pyytää todistukseen em. amanuenssivastuuhenkilön hyväksyntä.

Työaika ja työaikajärjestelyt, TYKS:ssä suoritettavat amanuenssuurit

Täysiaikaisen amanuenssin (100 %) säännöllinen työaika on sama kuin lääkärisopimuksen mukainen lääkäreiden työaika (kevällä 2022 38,25 tuntia viikossa), erikoisalan meetingit ja mahdolliset

sairaalan päivystysaikana tapahtuvat työskentelyt mukaan lukien. Osa-aikaisen amanuenssin työaika on 50 % tästä työajasta.

Päivystysaikana tai viikonloppuisin tapahtuvasta työskentelystä korvataan KVTES:ssä määritetyin sunnuntaina, arkipyhänä, lauantaina, iltaisin ja öisin tehdystä työstä maksettavan erillisen korvauksen mukaisin kertoimin työtunteina, jotka vähennetään amanuenssuurin kokonaistyöajasta.

Päivystysajasta muodostuvat työajanvähennykset lasketaan seuraavasti:

KVTES:n mukaiset työaikakorvaukset niiltä ajoilta, jolloin amanuenssipäivystyksiä voi tehdä:

- iltatyökorvaus 15 %, klo 18:00 - 22:00,
- yötyökorvaus 30 %, klo 22:00 – 24:00,
- lauantaityökorvaus 20 %, klo 09:00 – 18:00
- sunnuntaisin, arkipyhinä, öisin (klo 24 - 08) ja lauantaisin klo 18.00 jälkeen 100 %

Kokonaistyöajasta täysipäiväisellä amanuenssilla voi olla enintään 60 tuntia ja osa-aikaisella enintään 30 tuntia sairaalan päivystysaikana tapahtuvaa työskentelyä, johon on otettu huomioon KVTES:n mukainen korvaus työtunteina. TYKS Akuuttiin pääasiassa sijoitettavan amanuenssin päivystysaikana tapahtuvaa työskentelyä ei rajoiteta. Amanuenssuurin aikana saa työskennellä maksimissaan yhden vuoron verran ajanjaksona, joka korvataan KVTES:n mukaisesti 100 % työaikavähennyksellä. Yön yli jatkuneen työjakson jälkeen amanuenssi on vapautettu osastotyöskentelystä yöpäivystystä seuraavana vuorokautena.

Kokonaistyöaika on ilmoitettu amanuenssien työvuorotaulukossa. Amanuenssi laatii työtunneistaan kirjallisen dokumentin, joka toimitetaan työnantajalle jakson päättyessä. Amanuenssikuukauden työtunnit, joihin on laskettu mukaan edellä ohjeistetut päivystysajan kertoimet, eivät saa mennä Lääkisopimuksen mukaan lasketun palveluajan kokonaistyöajan yli. Amanuenssin tehtävä on laskea ja suunnitella kuukauden työtunnit itse siten, että kuukausityöaika täyttyy, mutta ei ylitä.

Työajan järjestelyistä ja valvonnasta vastaa kyseisen vastuualueen (terveyskeskuksen) ylilääkäri. Oppiaineet määrittelevät amanuenssien päivystysajan määrän.

TLKS:n paikanvälitys

Turun Lääketieteenkandidaattiseuran (TLKS) paikanvälittäjä suorittaa paikanvälityksen TYKS:n ja sen toimipisteiden sekä sopimussairaaloiden ja –terveyskeskusten erityisvaltionosuudella (EVO) rahoitettaviin amanuenssintoiimiin tämän ohjesäännön mukaisesti.

Amanuenssit ottaa toimeensa ao. toimialueen/palvelualueen johtaja tai hänen määräämänsä ylilääkäri tai terveyskeskuksen ylilääkäri Turun Lääketieteenkandidaattiseuran paikanvälittäjän tekemän jakoehdotuksen perusteella. Paikat täytetään, jos toimeen oikeutettuja hakijoita on.

Amanuenssintoiimet täytetään kuukaudeksi kerrallaan. Hakuajat ilmoitetaan Turun Lääketieteenkandidaattiseuran internetsivuilla (www.tlks.fi) ja poikkeavista hakuajoista ilmoitetaan erikseen sähköpostitse.

Hakemus täytetään TLKS:n internetsivuilla. Tähän hakuun voivat osallistua vain Turun yliopiston lääketieteen lisensiaatin tutkintoa suorittavat opiskelijat. Määräpäivään mennessä hakematta jääneet paikat täytetään jälkihaussa, johon voivat osallistua tiedekunnan omien opiskelijoiden lisäksi ainoastaan muissa kotimaisissa yliopistoissa lääketieteen lisensiaatin tutkintoa suorittavat sekä kansainväliset vaihto-opiskelijat, jotka suorittavat opintojaan Turun yliopistossa. Turun yliopistossa vaihto-opintoja suorittavien osalta kukin klinikka määrittelee tarvittavan pätevyyden (kielitaito,

amanuenssuurin suorittamiseksi edellytettävät opinnot) ja tarkistaa sen perusteella vaihto-opiskelijan kelpoisuuden amanuenssuuriin ja päättää luvan myöntämisestä amanuenssuurin hakemiselle sekä ilmoittaa asiasta paikanvälittäjille ennen amanuenssuurijakoa. Amanuenssin toimia ei välitetä lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneille tai vastaavan ulkomaisen tutkinnon suorittaneille.

Mikäli hakija ei ylipääsemättömän esteen vuoksi voi ottaa amanuenssin tointa vastaan, on hakijan ilmoitettava siitä välittömästi seuran toimistoon paikanvälittäjälle. Jos amanuenssiksi määrätty jää saapumatta toimeen, keskeyttää sen ilman pätevää syytä tai laiminlyö tehtäviään, menettää hän oikeutensa hakea amanuenssuuria välittömästi seuraavien kuuden kuukauden aikana. Päteviä syitä ovat lääkärin sijaisuuden saaminen tai sairausloma. TLKS:n välittämistä amanuenssipaikoista pidetään arkistoa seuran toimistossa. Paikkajakoa koskevat oikaisupyynnöt tulee esittää jälkihaun loppumiseen mennessä.

Amanuenssipaikkojen jakoperusteet

TLKS:n kautta haettavaan amanuenssuureihin vaikuttavat ainoastaan aiemmat TLKS:n kautta saadut amanuenssuurit.

Jako tehdään alla olevien ohjeiden mukaan, seuraavassa prioriteettijärjestyksessä:

1. Etusija on kurssittomilla siinä aikajärjestyksessä kuinka pitkään ovat olleet kurssittomina. Tasatilanteessa vähiten hyväksytysti lopputenttejä suorittanut on edellä. Ks. LL-tutkinnon pysyväismääräyksistä <https://intranet.utu.fi/fi/yksikot/med/perustutkintoopiskelu/Sivut/home.aspx> kurssiaseman määrittäminen.
2. Opiskelijalla on etuoikeus tehdä kyseisen kurssin aikana ko. amanuenssuuri.
3. Ylemmällä vuosikurssilla olevat menevät alemmalla vuosikurssilla olevien edelle.
4. Kurssin sisäisessä järjestyksessä vähemmän amanuenssuureja tehnyt on edellä jakotilanteessa.
5. Kohtien 1. – 4. jälkeen amanuenssintoimet tarvittaessa arvotaan.

Poikkeuksia edellä esitettyihin jakoperusteisiin ovat dissektioamanuenssuuri, KNF-amanuenssuuri ja patologian amanuenssuuri. Patologian amanuenssuuriin määritellään järjestys Tautioppi-opintokokonaisuuden arvosanan perusteella. Patologian oppiaine määrittää opiskelijoiden keskinäisen paremmuusjärjestyksen, johon voivat vaikuttaa myös meneillään olevat syventävät opinnot patologian oppiaineella. Patologian amanuenssuureja jaettaessa voidaan jättää huomiotta opiskelijoiden hakemuksissaan ilmoittamien kuukausien keskinäinen toivejärjestys, jos se on tarpeen jaon suorittamiseksi mahdollisimman oikeudenmukaisella tavalla. Kliinisen neurofysiologian amanuenssuurin jakoperusteina käytetään Hermoston rakenne ja toiminta -kokonaisuuden arvosanaa. Myös dissektioamanuenssuuri jaetaan Anatominen ruumiinavaus- opintokokonaisuuden arvosanan perusteella.

Mikäli opiskelija keskeyttää opintonsa, sijoittuu hän amanuenssijärjestyksessä väliaikaisesti edelle niitä opiskelijoita, jotka ovat opinnoissa häntä jäljessä, mutta vanhan vuosikurssinsa perään.

6. Kun opiskelijalle on jaettu TLKS:n kautta 3,5 amanuenssuuria (LL-tutkinnon minimimäärä), saa hän amanuenssuurin vain, jos häntä vähemmän amanuenssuureja tehneiltä hakijoilta paikkoja jää jäljelle. Loma-aikaisia amanuenssuureja haettaessa katsotaan kuitenkin vain tehtyjen loma-aikaisten amanuenssuurien lukumäärää.

Amanuenssin oikeudet ja velvollisuudet

- Jokaisessa oppiaineessa on laadittu amanuenssin toimenkuva, joka sisältää ohjeet työtehtävistä ja -ajoista.
- Amanuenssille nimetään ohjaaja, joka vastaa riittävästä perehdytyksestä työtehtäviin.
- Opiskelijan/amanuenssin on varmistettava, että keskeisten opintojen suorittaminen ei häiriinny amanuenssuurin suorittamisesta eikä edellytä opintojaksoilta opetuksen erityisjärjestelyjä. Jos meneillään olevaan opintojaksoon sisältyy hajautusta, on neuvoteltava etukäteen, onko amanuenssipalvelua ko. ajanjaksona ylipäätään mahdollista suorittaa.
- Amanuenssin tulee saada riittävästi koulutusta erilaisten palveluspaikan työskentelyyn kuuluvien toimenpiteiden suorittamiseen.
- Amanuenssilla on mahdollisuus osallistua sairaalassa/yksikössä pidettäviin lääkärikunnan koulutustilaisuuksiin.
- Amanuenssi on työsuhteessa sairaalaan ja amanuenssin palkan maksaa sairaala kulloinkin voimassa olevan virkaehtosopimuksen mukaan.
- Amanuenssin tulee noudattaa palveluspaikkansa työntekijöitä koskevia yleisiä määräyksiä.
- Amanuenssin tulee suorittaa esihenkilönsä määräämät tehtävät, joiden tulee edistää harjoittelun tavoitteiden saavuttamista.
- Amanuenssin esihenkilönä toimii pääsääntöisesti vastuualueen ylilääkäri.
- Amanuenssi on toimistaan vastuussa yleisten oikeudellisten periaatteiden mukaisesti.
- Amanuenssin tulee ottaa toimensa vastaan sopimuksen mukaisesti. Toimen voi peruuttaa vain pakottavasta syystä. Mikäli amanuenssi jättää saapumatta toimeen, johon hän on sitoutunut, tai ilman hyväksyttävää syytä jättää toimen hoitamisen kesken, menettää hän oikeutensa hakea amanuenssuuria välittömästi seuraavien kuuden kuukauden aikana.
- Sairastumisesta on amanuenssin viivytyksettä ilmoitettava esihenkilölle tai muulle amanuenssipalveluohjeessa mainitulle yhteyshenkilölle. Yli kolme vuorokautta jatkuneesta sairaudesta amanuenssin tulee esittää lääkärintodistus. Viikkoa pitempään jatkunut poissaolo amanuenssin tulee korvata vastaavan pituisella ylipalvelulla esihenkilön kanssa sovittavana ajankohtana muun amanuenssipalvelun jälkeen.

Amanuenssuurin hyväksilukeminen

Tyksissä ja sopimussairaaloissa suoritettu amanuenssipalvelusta tulee opiskelijan aina pyytää työnantajalta palvelu-/työtodistus, jolla voi osoittaa palvelunsa suoritetuksi, ja toimittaa se opintosihteerille Medisiinan palvelupisteeseen. Amanuenssuuria ei automaattisesti kirjata opintorekisteriin. Itse hankittua paikkaa koskeva dokumentaatio on hyväksyttävä oppiaineen amanuenssivastuuhenkilöllä käyttäen sähköistä opintojen hyväksilukemislomaketta (ks. jäljempänä).

Pakollisen kirurgian ja sisätautien amanuenssuurin voi hyväksilukea tehdyllä sisätautien ja kirurgian sairaalalääkärin työtehtävillä. Haettaessa hyväksilukua pakollisiin amanuenssuureihin (sisätaudit/kirurgia) päivystysvelvoite sisältyy lääkärin sijaisuuksiin. Päivystys saa sisältyä viikkotyöaikaan ja sen voi tehdä yhdessä kokeneemman kollegan kanssa. Oppiaineen amanuenssivastuuhenkilö arvioi tarvittaessa oppimispäiväkirjan ja palvelu-/työtodistuksen perusteella työtehtävien monipuolisuuden ja päivystyksen kuormittavuuden sekä päättää amanuenssuurin hyväksilukemisesta.

Hyväksilukemista haetaan sähköisellä lomakkeella (https://forms.utu.fi/private/hyvaksiluku_v3). Hyväksilukemisesta päättää ao. oppiaineen amanuenssivastuuhenkilö.

Jos opiskelija on tyytymätön hyväksilukemista koskevaan päätökseen, voi hän hakea muutosta siihen yliopiston opintojohtosäännön mukaisesti.